PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SVOBODNEGA TRŽAŠKEGA OZEMLJA

NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE
UREDNIŠTVO: Ulica Montecchi št. 6 - III nadstr. (pri Sv. Jakobu) Tel. št. 93-808
UPRAVA pa se nahaja začasno v ulici S. Francesco št. 20

Leto IV - Cena 10 lir - 5 jugolir - 2.50 din | TRST torek 6. julija 1948 | Spedizione in abbon. postale Poštnina plačana v gotovini | Štev. 941

Na nedeljskem taboru Osvobodilne fronte v Mačkovljah so tisoči Slovencev ob številni udeležbi italijanskih tovarišev dokazali, da:

Slovansko-italijansko bratstvo ni puhla beseda temveč je globoko zasidrano v našem demokratičnem ljudstvu

Na prijetnem pooočju izpod Mačkovelj je Osvobodilna fronta za Tržaško ozemlje priredila v nedeljo popoldan svoj II. tabor v tržaški okolici. V ugodni senci drevja okrašenega s slovenskimi, italijanskimi in tržaškimi zastavami je bil priredlen oder za pevske zbore, za ples, govorniški oder ter nešteto paviljonov, v katerih je bilo dobro preskrbljeno za jedačo in pijačo.

Sem je prihitelo ljudstvo z vseh vasi Brega, iz Trsta pa tudi iz drugih bolj oddaljenih vasi Tržaškega ozemlja, da sliši iz ust vodilnih predstavnikov Osvobodilne fronte iskreno besedo o vseh perečih problemih, ki tarejo te dni vse demokratično ljudstvo v Trstu in vsem svetu ter da ob prepevanju naših narodnih in partizanskih pesmi prebije prijeten nedeljski popoldan.

Okrog štirih je predstavnik okrajnega tajništva OF za okraj Dolino otvoril v imenu slovansko-italijanskega bratstva zborovanje in podal besedo tov. Pahorju, ki je moral pozneje svoj govor na kratko ponoviti tudi v italijanščini zaradi številnih italijanskih tovarišev, ki so se tega tabora udeležili. Po govoru pa so nastopili posamezni zbori iz breških vasi, za njimi pa so zapeli nekaj pesmi združeni zbori iz Trsta.

Govor tov. Pahorja

Rojaki, tovariši in tovarišice!

Slovensko ljudstvo se v svojih zgodovinskih prelomnicah vedno zbira na ljudskih taborih, da pregleda svojo pot, da pogleda v preteklost, sedanjost in da si začrta svojo pot v bodočnost. Eden izmed takih taborov je današnji. Prav danes, ko slovensko ljudstvo na tržaških tleh živi še neurejeno, je potrebno, da ugotovimo, na kakšni poti smo in kam nas ta pot vodi.

Prav gotovo si nismo pred nekaj leti mislili, ko smo bili v borbi proti nacifašizmu in ko smo zmagali, da bi bilo mogoče, da bi se dvignile iste teorije, ki so pognale ves svet v klanje. Tovariši in tovarišice, čitali ste nedavno besede nekega visokega gospoda, ki je v poročilu, ki ga je poslal na Zvezo združenih narodov, zopet govoril o rasizmu in različnih rasnih razlogih, ki so povod za obstoj slovenske šole na teh tleh. Ta čudno nejasna in meglena izjava da slutiti, da nekaterim ni prav, da si je slovensko ljudstvo priborilo to pravico, da lahko pošilja svoje otroke v slovenske šole. Ker slučajno mi vsi znamo italijanski jezik, ker so naši otroci in mladina bili prisiljeni da obiskujejo fašistično šolo, zato naj bi bili samo rasni razlogi, da smo dobili zopet naše slovenske šole. V tej izjavi se skriva strup onih, ki so pognali človeštvo v trpljenje in klanje.

Nič čudnega torej, če se je po tej izjavi zgodilo, da so postavili pred sodišče naš «Primorski dnevnik», ga postavili samo zato, ker je zahteval napisano pravico, ono pravico, ki so jo podpisali tudi tisti, ki jo danes teptajo. Tovariši, sto milijonskih glob nas v naši borbi ne more preplašiti. Mi se takemu orožju, naperjenemu proti našim narodnostnim pravicam smejemo, kajti naš narod je preživel dolga stoletja in je plačal vse drugačne globe, zato da bo živel enak med enakimi. In tudi to nas ne plaši, če je našim odvetnikom bilo prepovedano, da bi lahko v svojem jeziku branili slovenskega obtoženca. Mi smo pričakovali te zapadne pravice, to je logična posledica onega filozofiranja o naših rasnih razlogih.

Tudi se ne čudimo dogodku, ki smo ga doživeli včeraj, da sta naša slovenska odvetnika dr. Kukanja in dr. Ferluga dobila prepoved, da se ne smeta pojaviti pred vojaškim sodiščem, da bi branila vse one antifašiste, ki bodo še prišli pred njihovo justico.

Tudi dogodki, ki so se zgodili v ladjedelnici Sv. Marka, kjer so šovinisti, kjer so oni, ki so v službi one reakcije, ki hoče razdor med ljudstvom, napadli slovenske napise v Arsenalu in so dobili zato pravilen odgovor. V obrambo teh naših temeljnih pravic niso nastopili samo slovenski delavci, nego so odločno nastopili tudi naši italijanski tovariši. Zopet enkrat se je izkazalo, da naše *slovansko-italijansko bratstvo ni samo fraza, ni samo puhla beseda, nego je globoko zasidrano v našem preprostem in zdravem ljudstvu*, kajti vezi, ki jih je sklenilo ljudstvo samo, bratstvo, o katerem je bila napisana pogodba s krvjo na bojnih poljanah, to bratstvo bo preživelo vse preizkušnje da naj se proti nam zaleti prav ves svet.

Tovariši in tovarišice, to bratstvo je naša Alfa in Omega vsega našega obstoja, vse naše borbe in vse naše bodočnosti. Zato tisti, ki se dotakne tega bratstva, se dotakne našega življenja in borili se bomo za to bratstvo in braniti ga bomo z vso energijo, z vso požrtvovalnostjo, kakor smo ga z vso požrtvovalnostjo in žrtvami skovali.

In tudi v teh dneh, ko se je zopet nebo pooblačilo kakor se je že večkrat v naši zgodovini, v teh dneh nas bo iz te situacije vodila edina pot preko tega medsebojnega bratstva in sporazuma. Na osnovi tega bratstva, na osnovi zapuščine naših borcev bomo znali najti pot iz megle, ki se je zadnje dni razširila med nami.

Znano vam je vsem, da je 8 komunističnih partij izreklo grajo jugoslovanski Komunistični partiji zaradi nekaterih pogrešk, ki naj bi jih jugoslovanski politiki v vodstvu svoje države izvršili.

Ta dogodek je bil dobrodošel najrazličnejšim ljudem. Prvi dan ste videli, oziroma čitali, da so o tem pisali tisti, ki so nam nasprotni, najrazličnejše resnične in neresnične stvari. Eni so bili že obešeni, drugi v emigraciji in ni nič čudnega, če so naši nasprotniki mislili, da lahko iz tega kujejo svoj kapital. Toda mi vemo, da je taka javna izjava, da je taka javna kritika samo dokaz moči demokratičnega bloka. *Zato je potrebno, da ne izgubljamo razsodnosti, da mirno in hladno preučimo položaj in da ubereremo ono pot, ki je najbolj koristna, najboljša za situacijo, kakršna je na našem Tržaškem ozemlju. Morda se je zgodilo tudi med nami, da so nekateri v prvem zaletu šli malo, ali celo preveč predaleč. Zato ste zadnje dni z nejevoljo morda čitali naš «Primorski dnevnik», ki je glasilo Osvobodilne fronte, toda mislim, da vas je današnja izjava tajništva OF pomirila in da vam je dopovedala, da nimamo nobenega razloga, da bi mi z nepremišljenim korakom razbijali naše lastne pozicije na teh tleh.*

Res je sicer, da so se pred vami nenadoma pojavili ljudje, ki so vam zastavili vprašanje: «Ali si za Tita ali si za Stalina».

Naš odgovor je ta:

«Mi smo za Stalina».

Smo za Stalina, smo za Sovjetsko zvezo, za ono državo in za ono Zvezo, ki vodi vse demokratično ljudstvo k boljšo bodočnost. Smo za ono domovino svobodoljubnih narodov, kjer se kuje resnično bratstvo in enakopravnost, smo za ono državo in onega voditelja, ki je povedel vse ljudstvo v zadnji vojni do zmage, do uničenja nacifašizma.

Tovariši in tovarišice, jaz sem prepričan, da bo oni, ki vas bo tako naskočil, na ta odgovor dejal: «Torej si proti Titu in boš rekel, da je Tito izdajalec.» Tovariši in tovarišice, naša vest in naša pamet bo odgovorila, da to ne more biti. Tovariši, mi, ki smo bili s Titom v borbi, ki smo videli, da ni vodil borbe iz Londona ali drugih mirnih krajev, ampak kako je z ramo ob rami z borci vodil borbo, mi vemo, da je on dovedel jugoslovansko ljudstvo do zmage. Tovariši in tovarišice, jaz sem prepričan, da vsi oni, ki so se borili pod Titovim vodstvom, vsi oni tovariši, ki so v ilegali vsak dan stavili svoje življenje na kocko za boljšo bodočnost pod Titovim vodstvom, vsi oni vedo, da o izdajstvu ne more biti govora. In vi tovariši, ki ste v Buchenwaldu in v Rawensbruecku in drugih taboriščih trpeli in hrepeneli po svoji domovini, kako se boste vi izrekli? In tovariši garibaldinci, ki ste skupno z nami krvaveli, ki ste utrjevali slovansko-italijansko bratstvo? In vsi oni pripadniki tržaških delavskih bataljonov, ki ste se v zadnjih dneh aprila leta 1945 borili skupno s Titovimi partizani in s slavno Titovo IV armado, kaj boste rekli na to? Mislim, da oni, ki pravi, da je tu izdajstvo, pravi to zlonamerno in stvar pretirava, kajti o izdajstvu ni govora.

Prepričan sem, da bomo najbolje ustregli Stalinu in vsej družini demokratičnih narodov po vsem svetu, če bomo skrbeli, da bomo ostali na svojih pozicijah in če bomo složno kot do sedaj vodili svojo borbo.»

«Čitali ste, takoj drugi dan, da je Amerika vrnila zlato Jugoslaviji in so takoj nekateri rekli: vidiš to je znak, da se je Tito prodal Ameriki. Tovariši, vi dobro veste, da to zlato ni ameriška last, ampak da je to zlato last Jugoslavije. Gotovo se spominjate, da je bil tak primer tudi s podonavsko floto, ki je bila last Jugoslavije in so te ladje tudi vrnili Jugoslaviji, ker so bile jugoslovanske in takrat ni nihče niti z besedo omenil, da je Amerika dala Jugoslaviji ladje, ker se je Tito njej prodal. Sedaj je na vrsti zlato. To bodo vrnili, ker je zlato juogslovansko, in tisti, ki hoče ta pogajanja vezati s sedanjo mednarodno situacijo, tisti hoče ali rovariti, ali pa je neumen. Poiskali so tudi Marshallov plan in bodo poiskali še marsikaj. Zato, tovariši tehtajte besede, dobro jih tehtajte, da ne nasedete, kajti v megli, kakršno nekateri umetno razvijajo med nas, je lahko zaiti. Mi pa moramo tudi skozi to meglo videti naš svetal cilj in iti do naše zmage.

Nato je tov. Pahor povedal, da se je istočasno zbrala v Mavhinjah slovenska dolarska zveza brezdomcev in izobčencev. Nadaljeval je:

«Mi pa nismo brezdomovinci, mi nismo pretrgali naših krvnih vezi z našim narodom in nobenemu učenjaku ni omogočeno, da bi mogel z eno črto, ki se je napravila preko zemljevida, odtrgati nas od našega naroda. Mi smo in ostanemo ena celota z vsem slovenskim narodom: tisti, ki žive na tržaških tleh, oni, ki žive pod Italijo, tisti, ki žive v svobodni Jugoslaviji in pod nacifašistično peto na Koroškem.

Mi smo eno samo telo in to ostanemo.

Toda mi vemo, da imamo težave, da imamo ovire in da se tudi naši ljudje v Jugoslaviji borijo za svoj boljši obstoj v svoji trdi gospodarski borbi. Prav tako, kakor so bili odločni ne glede na žrtve v narodno osvobodilni borbi, ravno tako odločno se borijo sedaj za svoj gospodarski obstanek in lepšo bodočnost in mi kot zvesti sinovi tega naroda, moramo s simpatijo in ljubeznijo spremljati njihov trud in napore. Mi ne bomo gradili kanalov kot izdajalci preko Mavhinj, mi imamo drugačen kanal, en sam kanal, kanal srčne vezi in krvi. Se hočemo tudi miselno in kulturno hoditi po isti poti, po kateri hodi naš narod, kdo nam more to zabraniti? Nihče, kajti narod, ki je vzel svojo usodo v svoje roke, ki se je ravnal po besedah našega Cankarja, da nam ne bo pisal usode ne frak ne talar, tak narod svoje usode ne bo čal več iz svojih rok.

To je, tovariši in tovarišice, odgovor slovenskega ljudstva v teh dneh, to je odgovor onih zvestih sinov, ki so v 30 letih preživeli najtežje preizkušnje, ki jih more kako ljudstvo preživeti. Mi moramo nadaljevati delo, ki so ga započeli naši tovariši, ki so ostali na bojnih poljih, mi moramo ostati zvesti njihovim žrtvam, ker le tako bomo do kraja izpolnili svojo dolžnost, le tako bomo lahko rekli, da smo dostojni člani slovenskega naroda.

Mi bomo šli po tej poti naprej skupno z vsemi odkritosrčnimi demokrati vsega sveta, kajti v nas ni nobenega šovinizma in nacionalizma.

Mi priznavamo vsakemu na svetu one pravice, za katere se borimo mi sami, in zato, tovariši, sem prepričan, da bomo tudi v teh dneh obdržali vse pozicije, ki jih imamo, da bomo obdržali jekleno in granitno slovensko-italijansko bratstvo, ki je kot sem že prej dejal, glavni temelj naše borbe, glavna garancija naše zmage.

V tem smislu pojdite danes s tega tabora in širite misel bratstva in mirnega razsojanja položaja, kajti naša zvezda nas ne bo zapustila. Pod praporom OF, pod praporom SIAU pridemo prav gotovo do zmage.

Zato naj živi demokratično ljudstvo Tržaškega ozemlja!

Zato naj živi OF!

Zato naj živi na veke slovansko-italijansko bratstvo!

Imamo pravico do uporabe slovenskega jezika

Resolucija izvršilnega odbora SIAU

Izvršilni odbor Slovansko-italijanske antifašistične unije je poslal vojaški upravi sledečo resolucijo:

Spričo prepovedi vojaške uprave, ki prepoveduje tov. dr. Kukanji in dr. Ferlugi pravno zastopanje pred vojaškimi sodišči zaradi njihovega protesta proti kršitvi pravice, da branijo obtožence v svojem materinem jeziku; ker je pravica braniti se v svojem jeziku ena najosnovnejših pravic, ki spada med one človečanske pravice, ki jih določa statut Tržaškega ozemlja in še posebej one določbe statuta, ki priznavajo slovenski jezik med uradnimi jeziki, ki se morajo uporabljati v uradih ozemlja.

Ugotavljajoč, da pomeni to novo odkrito kršitev mirovne pogodbe, ki je v veljavi od 15. septembra 1947, in da se s to krivično prepovedjo poživlja ona šovinistična kampanja, ki se da povzeti v geslu: «Qui si parla soltanto italiano».

SIAU odločno protestira proti tej kršitvi najnaravnejših človečanskih pravic in zahteva od vojaške uprave preklic omenjenega ukrepa.

Nadaljnji komentarji o resoluciji Informacijskega urada

Bolgarski in madžarski sindikati odobrili resolucijo

SOFIJA, 5. — Upravni svet bolgarskih sindikatov je sprejel resolucijo, s katero izreka solidarnost z resolucijo Informacijskega urada glede jugoslovanske komunistične partije, vendar pa ostane na stališču, ki ga je glede tega sprejel narodni svet Otečestvenega fronta. Tudi glavni odbor madžarskih sindikatov je odobril poročilo, ki so ga s tem v zvezi izdali v Bukarešti.

Tanjug poroča iz Beograda, da je Centralni komitet jugoslovanske komunistične partije povabil vse komunistične partije, članice Informacijskega urada, naj pošljejo svoje predstavnike na V. kongres jugoslovanske komunistične partije, ki bo 21. t. m.

Ista agencija poroča, da je jugoslovanski poslanik v Pragi dobil nalog od svoje vlade, naj napravi potrebne korake pri češkoslovaški vladi, ker je list «Rude pravo» objavil vest agencije Telepress, da so jugoslovanske oblasti prepovedale svobodno kretanje po jugoslovanskem ozemlju.

Beograjska «Borba» je objavila članek, v katerem odgovarja na izjave Gustava Baresa v članku lista «Rude pravo», ki je govoril o odgovornosti jugoslovanskih komunistov. Člankar pobija vse obtožbe in poudarja, da se jugoslovanska politika do imperialistov, prijateljev in sovražnikov ne bo spremenila. List zaključuje, da so jugoslovanski komunisti ostali zvesti junakom, ki so padli za socialistično Jugoslavijo.

Današnja «Borba» pa odgovarja na obtožbe voditelja bolgarske komunistične stranke Červenkova, albanske komunistične stranke in madžarskega komunističnega voditelja Rakosija. List pripominja: «Ne čutimo se osamljene, ker vemo, da Sovjetska zveza ne more prepustiti Jugoslavije imperialističnemu vplivu. Tisti, ki nas kritizirajo, smatrajo, da mislimo živeti sami med imperialisti in ZSSR. To bi pomenilo našo pogubo.»

Glede odklonitve udeležbe na seji Informacijskega urada je centralni komitet jugoslovanske partije mnenja, da bi to pomenilo priti na zatožno klop kot obtoženi vohunstva, izdajalstva in drugih zločinov, kar da ne bi tvorilo podlage za diskusijo in kritiko med komunisti.

Članek priznava, da je možno, da je centralni komitet napravil napake, odklanja pa one, ki jim očitajo, predvsem pa obtožbe glede jugoslovanskega nacionalizma.

Odgovor generalnega tajnika Združenih narodov

na spomenico Demokratične fronte Slovencev

Generalni tajnik Organizacije združenih narodov g. Trygve Lie je poslal tajništvu Demokratične fronte Slovencev v Italiji pismo naslednje vsebine, ki nosi datum 3. junija t. l.:

Generalni tajnik Združenih narodov ima čast sporočiti, da je sprejel vašo spomenico od 10. aprila 1948, ki vsebuje opis stanja slovenske manjšine v Italiji.

*

Kot znano je aprila meseca glavni odbor Demokratične fronte Slovencev poslal generalnemu tajniku OZN spomenico glede položaja slovenske manjšine v Italiji. Spomenica je navajala mnoge primere kratenja narodnostnih pravic, ki so v nasprotju z določbami mirovne pogodbe in z načeli italijanske ustave.

Velike izgube grških monarhofašistov

ATENE, 4 — Radio Svobodna Grčija je objavila sledeče poročilo glavnega štaba demokratične vojske:

«Vladne čete so nadaljevale svoje napade proti Goruzi, Poliokrimini, Taliad in Clephtis na področju Alatopetre. Naše edinice so popolnoma odbile vse sovražne napade.

V osrednji Makedoniji so naše edinice napadle vas Eksohi pri Drami. 254 sovražnih vojakov in oficirjev je bilo ubitih. Naše edinice so tudi uničile sovražen tank in 4 kamione».

Tudi atensko vladno poročilo omenja protinapade demokratične vojske s pomočjo topništva. Boji se nadaljujejo na področjih Orljaka, Smolika in Sanradoporos.

«Telepress» poroča, da je Radio Svobodna Grčija objavil seznam monarhofašističnih izgub v juniju. Monarhofašisti so imeli 2349 mrtvih, 2532 ranjenih, 416 ujetnikov. Demokratične edinice so uničile 6 sovražnih letal.

Solidarnost s Primorskim dnevnikom

Za plačilo globe, na katero je vojaško sodišče obsodilo našega odgovornega urednika, so danes prispevali:

Člani uredništva in uprave lista «Il Lavoratore» 20.000, uradništvo tvrdke Ciocchi 2050, S. P. D. Cebulec 1030, Cesar Josip 1000, Gustinčič Ivan 100, Pitteri Virgilio in Korenika G. 1194, delavci tvrdke Ciocchi 8306, VI. okraj SIAU 650, tečajniki šole v Kopru 10.225 j. lir, Obad Vladimir 800, Smeraldi Olga 500, Pertot Mara 500, dr. Panjek Albin 400, dr. Weis Laura 500, Gabršček Marija 200, Vižintin Nežica 500, Kodermac Lojze 500, Velušček Karlo in Olga 500, Kanduš Roži 500, Winkler Ilia 500, Simčič Cvetko 500. Dramski odsek prosvetnega društva «Stražan» iz Plavij 3000, ljubitelji in čitatelji «Primorskega dnevnika» iz Saleža 4705 lir.

Bucik Alojz 300, Košuta Ivan 300, A. M. 700, Stok Viktor 200, Fakin Angel 500, Ban Ivan 300, Cunja Rihard 200, Pangerc Josip - Boršt 300, Cunja Kristjan 200, Krešević Josip 500, Rutar Delly 500, V. A. 250, Pertot Josip 300, Lovriha Zvonimir 100, Mahnič Rudi 300, Masten Gabrijel 200, Smeraldi Ivan 200, Žnideršič Anton 200, P. J. 500, Furlani Danilo 500, Angelini Marija 100, Debevec Marija 300, Volk Pavel 300, Barovina Ana 200, S. V. 1000, S. M. 750, Svab Ivan 200, Petkovšek Albert 1000, Marta Stopar 1000, Bucik Drago 1000, Novak Ivan 1000, Martelanc Ksenija 500, Tence Rihard 1000, Ukmar Drago 1000, Prinčič Sonja 200, Žnideršič Rudolf 500, Abram Stanko 500, Dietz Stanko 500, Cebulec Milan 1000, Modic Josip 700, Cunja Karel 1000, Cibic Vinsta 1000, Tatjana Ples 1000, Š. G. s Kolonkovca 1000, Grgič Boris 1000, Massi Elia 1000, P. D. 1400, Miklavec, Merlak, Cok, Lah, Terčič, Skerjan, Costanzo in Kralj 3800, Kodrič Josip, Costalunga 1000, Furlan Stanko 500, Bidovec Vlada 2000, M. P. 100, Gombač Ana 1000, Černetič Marija 100, Kralj 200, skupina nameščencev 14400, veselа družba iz Saleža 1460, Sara 1000, Milka 200, Gregorič Anton 2000, N. N. 2000, Sveiti Nila 1000, Slovenka 200, N. N. 300, Mazziero 100, Miač Silvij 100, Mlekarska zadruga 1000, Derin Viktor 200, Kokelj Karlo 200, Tessera Piero 100, Antifašist 300, Vorič Bruno 50, Jug Brunoslav 100, Božič Alojz 500, Bole Marija 500, C. M. 10.000, Hreščak Karel 500, Nedoh Amalija 300, Marchesini Ateo 200, Sbisà Josipina 500.

Zaradi krivične obsodbe pošiljajo prebivalci vseh krajev protestne resolucije vojaški upravi. Prebivalci iz Saleža pravijo v svojem pismu med drugim, da je vojaško sodišče zadalo hud udarec našemu demokratičnemu ljudstvu z obsodbo lista, ki nam je bil velika opora in tolažba skozi vso borbo in tako nam je tudi danes v teh težkih časih.

Demokratični prebivalci iz Barkovelj pravijo v svojem protestu med drugim, da vidijo v tem preganjanje vsega demokratičnega ljudstva, tiska in ustanov, ki stvarno in objektivno kritizirajo politiko kršitve mirovne pogodbe. Zato zahtevajo revizijo procesa in obsodbe.

Skupna borba

Tovariši od lista «Lavoratore» so skupno z zneskom 20.000 lir poslali «Primorskemu dnevniku» sledeče pismo:

Dragi tovariši «Primorskega dnevnika»!

Pošiljamo vam znesek, ki smo ga zbrali med uredniki, uradniki in drugim osebjem našega lista kot prispevek za plačilo globe, ki jo je vojaško sodišče naložilo vašemu odgovornem uredniku, in vam ponovno izrekamo našo bratsko solidarnost. Borba za pravice ljudstva, ki nas druži že od takrat, ko so naši listi izhajali tajno med vojno proti nacifašizmu, ni borba te ali one narodnosti, te ali one kategorije delavcev, pač pa vseh tistih, ki imajo državljansko in demokratično zavest. Skupni so napori in skupne žrtve, ker skupen je cilj.

Nobena krivica, nobena spletka, nobena sila, kar jih je v službi imperializma proti svobodi narodov, ne bo uspela odvrniti demokratov od naše prave borbe. In protifašistični tisk bo odločno razkrinkoval sovražnike demokracije in miru, pravilno usmerjal ljudske množice o vseh vprašanjih njihovega življenja in njihove borbe.

Bratske pozdrave iz uredništva in uprave lista «Il Lavoratore».

Smrt fašizmu!

Svoboda narodu!

Velika demoralizacija v kuomintangovi vojski

NANKING, 5 — Poročajo, da je kitajska ljudska vojska ujela na področju Siana 4700 kuomintangovcev. Poročajo tudi, da se je polotila vseh kuomintangovih vojakov velika demoralizacija zaradi stalnih neuspehov. V zadnjem času je prešlo na stran ljudske vojske 3354 vojakov in 6000 policistov.

Dve resoluciji predloženi v izvršilnem odboru KP STO-ja

Dne 3. in 4. julija se je sestal izvršilni odbor komunistične partije Tržaškega ozemlja, da razpravlja o resoluciji Informacijskega urada o položaju v komunistični partiji Jugoslavije.

V odboru sta nastali dve tendenci, od katerih vsaka je predložila svojo resolucijo.

Vidalijeva resolucija je dobila 6 glasov, Babičeva 4.

Izvršilni odbor je dalje sklenil, da določi tov. Marijo Bernetič (Marino), da vodi mestni odbor in je odgovorna pred izvršilnim odborom, da skliče za prihodnjo nedeljo sejo Centralnega komiteta, na kateri se bo sklenilo o sklicanju izrednega kongresa. Razen tega so imenovali komisijo s predstavniki obeh tendenc za pripravo kongresa.

Vse organizacije in tovariši člani partije se vabijo, naj se odkrito in pošteno izjavijo o dveh resolucijah, ki jih objavljamo.

Vsem tovarišem katere koli tendence je na vsem ozemlju zajamčena največja svoboda izražanja mnenja in prešojanja. Vsakovrstno izsiljevanje bo podvrženo najstrožjim disciplinskim ukrepom.

Izvršilni odbor se obrača na vse tovariše, Slovence, Italijane in Hrvate, naj diskusijo vodijo v ozračju prisrčnosti in brez slehernega šovinističnega duha ter v duhu proletarskega internacionalizma.

Resolucija tov. Babiča

Izvršilni odbor je na svoji seji od 4. 1. 1948 razpravljal o nesporazumu, ki je nastal med Informacijskim uradom in KPJ. Izvršinemu odboru je bila predložena sledeče resolucija:

1. Izvršilni odbor z zgražanjem ugotavlja poizkuse uničenja enotnosti partije in demokratičnega gibanja v Trstu. Ti poizkusi uničenja se spretno zakrinkujejo z napadi proti Jugoslaviji izkoriščajoč izjavo Informacijskega urada o položaju jugoslovanske komunistične partije.

2. Tukajšnja komunistična partija je skovala enotnost italijanskih in slovanskih demokratičnih množic v dolgi in težki borbi tržaškega prebivalstva proti imperializmu, fašizmu, za dosego osnovnih demokratičnih pravic in ohranitev miru.

Tukajšnje demokratične sile so uživale posebno od leta 1941 dalje neprestano, dezinteresirano in neposredno konkretno pomoč, ki so jo nudile jugoslovanske demokratične sile. Borba našega ljudstva se je stalno vodila v tesni povezanosti in kot sestavni del mednarodnega antifašističnega demokratičnega gibanja in v duhu pravega internacionalizma. Ohranitev italijansko-slovanskega demokratičnega gibanja v Trstu, ki se je skovalo v tem duhu internacionalizma, predstavlja temeljno nalogo, ki se postavlja delovnim množicam, tržaškemu proletariatu in njegovim najboljšim sinovom in borcem, tržaškim komunistom.

3. Postavljati demokratičnim silam Trsta dilemo o izbiri med Beogradom in Moskvo ne predstavlja drugega nego poizkus odvrniti tržaško prebivalstvo od potreb vsakdanje borbe glede vsakdanjih in splošnih vprašanj, ki zadevajo vse življenje našega ljudstva, in sicer: borba za mir in spostovanje mednarodnih obveznosti; za združitev vseh poštenih proti kolonizatorskim načrtom imperializma; za enotno fronto delavcev, kmetov in intelektualcev, za združeni sindikat, za enotno žensko in mladinsko fronto; za bratsko sožitje med Italijani in Slovani; za zagotovitev Trstu njegove naravne funkcije pristanišča zaledja z razvijanjem prijateljskih odnosov z vsemi sosedi; za zopetni dvig tržaškega gospodarstva s preprečenjem uničenja naše industrije; za zaporo odpustov in sprejem ukrepov, ki naj odpravijo brezposelnost; za znižanje cen; za nadzorstvo cen; aprovizacijo in racioniranje tega, kar je neobhodno potrebno za vsakega potrošnika; za popolno revizijo davčnega sistema in od tega izhajajočega progresivnega obdavčenja; za obrambo male in srednje trgovine, male industrije, obrtništva in malega kmeta.

Dilema: «za Beograd ali za Moskvo» ni v interesu Tržačanov pač pa imperializma in nacionalšovinizma.

Naloga tržaškega prebivalstva je, da še nadalje ostane kakor v preteklosti med najdoslednejšimi borci mednarodnega demokratičnega gibanja, ki ga vodi Sovjetska zveza in njen genialni voditelj generalisim Stalin; v interesu tržaškega prebivalstva je uživati neposredno in dezinteresirano pomoč demokratičnih sil Italije, nove Jugoslavije in demokratičnih sil vsega sveta.

4 Izvršilni odbor smatra, da je treba mobilizirati sile za ohranitev enotnosti na podlagi borbe za rešitev vseh težkih vprašanj, od katerih je odvisna bodočnost našega mesta.

Nesporazum med Informacijskim uradom in Centralnim komitetom KPJ je povzročil občutek potrtosti med tukajšnjimi komunisti in vsem demokratičnim prebivalstvom. Smatramo, da nesporazum med Informacijskim uradom in centralnim komitetom KPJ ne sme ošibeti vezi med Trstom in novo Jugoslavijo, in tudi ne sme ošibeti in načeti enotnosti tukajšnjih demokratičnih sil, italijansko-slovanskega bratstva.

Smatramo, da je spor med Informacijskim uradom in centralnim komitetom KPJ vprašanje, ki se mora čimprej rešiti med tema dvema organizmoma v interesu mednarodne socialistične fronte.

Obsojamo vse tiste, ki so pozabili na perečа vprašanja tržaškega življenja in so objektivno, prišli na to, da delajo proti enotnosti tukajšnjega demokratičnega gibanja in njegovega voditelja: Komunistične partije in vodijo obrekovalno kampanjo proti novi Jugoslaviji.

Resolucija tov. Vidalija

Člani izvršilnega odbora komunistične partije Tržaškega ozemlja po prečitanju resolucije Informacijskega urada o položaju v komunistični partiji sklenejo:

izrekajo svoje popolno in brezpogojno odobravanje sklepov, ki jih vsebuj resolucija;

pozivajo vodstvo komunistične partije Jugoslavije, da odkrito in pošteno prizna svoje težke napake in jih popravi, da se povrne k internacionalizmu ter prekine z nacionalizmom, da utrdi enotno socialistično fronto proti imperializmu.

Izvršilni odbor komunistične partije Tržaškega ozemlja poziva vse komuniste bodisi na področju A kakor na področju B, če tega niso še napravili, da zavzamejo stališče brez pridržkov za resolucijo Informacijskega urada ter da skrbijo za njeno čim večjo širjenje med italijanskim, slovenskim in hrvaškim prebivalstvom obraloživši množici njeno vsebino.

Izvršilni odbor komunistične partije Tržaškega ozemlja priznava, da ni dovolj samo sprejeti resolucijo, jo širiti in jo množicam obrazložiti, pač pa je potrebno, da jo komunisti študirajo, se globoko navzamejo njenega duha, se je poslužujejo za razvoj zdrave kritike in avtokritike v zvezi z napakami in šibkostimi naše partije.

Izvršilni odbor sklicuje za nedeljo 11. julija sejo centralnega komiteta komunistične partije Tržaškega ozemlja, na kateri naj se razpravlja o poročilu izvršilnega odbora o političnem in organizacijskem položaju partije, in na kateri se bodo izdelale teze in navodila, ki naj orientirajo diskusijo in dajo vsem članom možnost najširše kritike in avtokritike kar bo utrdilo našo partijo. Hkrati bo centralni komitet sklenil, da se skliče izredni kongres najpozneje mesec dni od seje centralnega komiteta.

Izvršilni odbor poziva vse člane, naj zastavijo vse svoje sile, da se ohrani enotnost partije na podlagi popolnega pristanka brez pridržkov na resolucijo Informacijskega urada, naj osredotočijo svojo pažnjo na ohranitvi in utrditvi Slovansko-italijanske antifašistične unije v duhu prijateljstva in internacionalizma ter naj razširijo temelje te enotnosti, ki se je skovala v tolikih preteklih borbah in ki je najboljše orožje proti imperializmu, proti fašizmu, za obrambo mirovne pogodbe in demokratičnih svoboščin.

ZAPADNE SILE ODGOVORNE za sedanji položaj v Berlinu

Vprašanje se lahko reši edino le na podlagi neposrednih razgovorov vseh štirih sil - Vedno večje težkoče za oskrbovanje zapadnih sektorjev Berlina

BERLIN, 5. — O konferenci maršala Sokolovskega z gen. Clayem, Robertsonom in Noiretom je priobčila Tass poročilo, v katerem med drugim navaja, da so angleške, ameriške in francoske oblasti glede na svoje enostranske akcije, ki so jih podvzele o vprašanju Nemčije na londonski konferenci, odgovorne za sedanji položaj v Berlinu. Sile, ki so na londonski konferenci sklenile delitev Nemčije, bi morale misliti prej na posledice svojih sklepov, zlasti v kolikor se nanašajo na Berlin, ki zavisi gospodarsko in pravno od sovjetske zasedbene cone, v kateri tudi leži. Toda londonska konferenca, tako nadaljuje poročilo, je hotela rešiti nemški problem tako, da je zadovoljila samo zapadne sile, kar je v nasprotju s koristmi nemškega ljudstva. Poročilo zaključuje: Sovjetske oblasti smatrajo za svojo dolžnost, da zaščitijo koristi 20 milijonov Nemcev v sovjetski coni

Sestanek pri maršalu Sokolovskem ni torej dosegel od Sovjetske zveze zaželene pomiritve. Maršal Sokolovski je zlasti še poudaril, da odnosi med Berlinom in sovjetsko cono presegajo krajevni pomen.

Takoj nato se je sestal v Londonu «odbor treh», sestoječ se iz Williama Stranga, izvedenca angleškega zunanjega ministrstva za Nemčijo ter iz ameriškega in francoskega poslanika v Londonu. Zdi se, da bodo ZDA, Anglija in Francija predložile Sovjetski zvezi po svojih poslanikih v Moskvi posebno noto, s katero bodo predlagale rešitev berlinskega vprašanja.

Berlinskega vprašanja se je dotaknil tudi Bevin na nekem zborovanju v Wymondhamu, kjer je med drugim izjavil, da je Anglija vselej pripravljena na diskusijo o berlinskem vprašanju, samo če je s tem zadovoljna tudi Sovjetska zveza. Nato je zagotavljal, da bodo zapadne sile na vsak način izvedle z letali preskrbo Berlina. Seveda ni povedal, da stane angleške davkoplačevalce «zračni most», ki veže zapadne cone z Berlinom, dnevno 20 tisoč šterlingov in da bi se, po poročilih Telepressa, zadovoljila Anglija s priključitvijo Turingije angleški coni, samo da bi si s tem zagotovila častni umik iz Berlina.

Londonski tisk se bavi z neuspehom berlinskega sestanka pri maršalu Sokolovskem in poudarja, da se je položaj nadalje poslabšal. Tisk je mnenja, da bodo morda edino le vse štiri sile v neposrednem razgovoru lahko rešile sedanji položaj.

Tudi pariški tisk je soglasen v tem, da zapadni vojaški poveljniki niso dosegli nobenega uspeha. Iz tega razloga predlaga «Franc Tireur», da je mogoče rešiti krizo samo jo vladah vseh štirih sil in ne po vojaških poveljnikih zasedbenih con.

Po vesteh iz sovjetske cone angleške in ameriške oblasti izpraznujejo v vsej naglici nekatere tovarne v svojih berlinskih sektorjih.

Poveljniki zapadnih berlinskih sektorjev pa so objavili proglas, po katerem bodo prejeli uradniki v teh sektorjih samo 25% plač v zapadnih markah, ostalih 75% pa v vzhodnih markah. V proglasu vojaški poveljniki priznavajo nezadovoljstvo prebivalstva, ki prebiva v zapadnih sektorjih, in dodajajo, da so vselej pripravljeni razpravljati s sovjetski oblastmi o uvedbi enotne valute za ves Berlin.

Ukinjena „pomoč" Angliji, Franciji, Švedski in Belgiji

LONDON, 5 — Angleška zbornica razpravlja danes o angleško-ameriški dvostranski pogodbi, nanašajoči se na Marshallov načrt. Zbornica stoji pred poraznim vtisom, ki ga je povzročil sklep ameriške vlade, da bodo do ratifikacije dvostranskih pogodb ukinili vsem onim državam, ki še niso ratificirale dvostranske pogodbe, vse dobave v blagu ali denarju. Ta grožnja daje angleški zbornici in angleškemu ljudstvu razumeti, da ZDA ne bodo trpele temeljite diskusije o pogojih dv

Šentjakobčani obračunali s fašističnim izzivačem

Dogodek, ki so mu bili priča včeraj zjutraj prebivalci Sv. Jakoba, jasno dokazuje, kam je privedla politika odgovornih oblasti, ki so dovolile fašistom, da so svobodno izzivali demokratično tržaško prebivalstvo. Okrog 11 je neki moški od 35 do 40 let prepeval na Istrski ulici znano fašistično himno «Giovinezza», pesem, ki je povzročila toliko gorja in žrtev, ter je na glas kričal «Eia, eia, alalà» in «Viva il Duce».

Po prvem presenečenju je šentjakobsko ljudstvo takoj reagiralo ter je nesramnega fašističnega izzivača tako preteplo, da je obležal na tleh. Civilni policisti, ki so prav v tistem trenutku prišli mimo, so odpeljali nesramneža, ki je tako ušel pravični kazni ljudstva. Seveda pa niso pozabili aretirati Erbisa Karla, starega 55 let, ki so ga videli v skupini ljudi, katera je hotela kaznovati fašista.

Lekcija, ki jo je prejel za izzivač, naj bo nauk vsem tistim, ki mislijo, da bi se lahko povrnil v leto 1920—21. Demokratične sile ne bodo nikoli dovolile, da bi se preteklost povrnila.

Zato, ker je „ščavo"

Zadnje dni so šovinisti ponovno organizirali na drevoredu XX. septembra nekaj svojih skupin, ki so napadle mirne sprehajalce. Ko so slišali slovensko govorico, jih je seveda bodla v oči ter je okoli 20 do 30 pobalinov začelo udrihati po onih, ki so se pogovarjali med seboj v slovenščini. Kljub temu da je bilo takrat precej policistov, se ni nihče od njih niti zganil. Pustili so, da so ti pobalini opravili svoje. Končno se je vendarle približal nek policist ter skušal odgnati napadalce. Seveda se mu to ni posrečilo. Ko so se napadeni branili ter je policist, ki jih je branil, začel spraševati, zakaj je prišlo do pretepa, so začeli vsevprek vpiti: «Zato, ker je „ščavo"».

Sam ta primer ,ki je le eden v verigi šovinističnih izpadov pronapetežev z Akvedota, nam ponovno potrjuje, kako gledajo ti ljudje na Slovence. Če mislijo vsi ti ljudje, ki organizirajo take izpade, da je edino v tem njihovo poslanstvo, se varajo, ker slej ali prej bodo tudi Tržačani spoznali, kam takšna politika vodi. Na tem vprašanju pač ne bodo mogli dolgo mobilizirati nekaterih Tržačanov, ker je veliko važnejših vprašanj, ki danes zanimajo tržaško ljudstvo. Šovinizem in netenje medsebojnega sovraštva vodi edino-le v propad ter odvrača ljudi od reševanja konkretnih vprašanj, katerih rešitve zahteva ne le demokratično tržaško ljudstvo, marveč tudi njihovi sami pristaši.

Pustite demokratičnim organizacijam sedeže

Sedeži demokratičnih organizacij so tukajšnjim šovinistom trn v očeh. Zato so začeli pravo ofenzivo proti njim. Pri tem se seveda poslužujejo vseh mogočih sredstev. Sedaj so si ti zadali to nalogo, da vržejo ven sedež Centra za italijansko kulturo iz ulice Mazzini.

Proti temu postopanju pa so vložili protest na consko svet člani kulturnega društva «Perosse» in «Dugolina». V teh protestnih pismih, katere prepise so nam člani poslali v naše uredništvo, poudarjajo ti na velike zasluge, ki si jih je v svojem triletnem delovanju pridobil Center za italijansko kulturo za izobrazbo delovnih množic. Zato predlagajo conskemu svetu, naj se zavzame za to, da bi Centru odgodili sodno odpoved prostorov vse dotlej, dokler ne bodo temu dodelili nove primerne prostore, in sicer v središču mesta. Dolžnost tega sveta je, da dejansko podpre pri delu to zares pravo ljudsko ustanovo.

Pismo članov krožka Perosse je podpisalo 136 oseb, pismo iz Dugolina pa 260 oseb.

TRŽAŠKI DNEVNIK

Dva vzroka, ki sta vodila stavke delavcev

V petek so se vršile v Trstu stavke, ki sta jih proglasili obe sindikalni organizaciji na Tržaškem ozemlju. Enotni sindikati, ki poznajo potrebe delavskega razreda so hoteli s temi stavkami doseči, da bi izdala vojaška uprava ukaz o zapori nad odpusti. Delavska zbornica pa je proglasila stavko zato, da bi prisilila industrijce sprejeti princip o prilagoditvi plač današnjim življenjskim potrebščinam za kategorije kovinarskih delavcev. Delavska zbornica ne govori o zapori, ker dobro ve, da bi morala potem govoriti tudi o stalnih opustitvah dela, ki danes ogrožajo vse delavstvo. Danes odpuščajo skoraj vse tvrdke in tovarne na našem ozemlju delavce.

Delavca zbornica hoče prilagoditi plače današnjim življenjskim potrebščinam; toda ali se zaveda, da bi delavci ne bili zadovoljni s takšno rešitvijo, če bi vedeli, da je bilo medtem odpuščenih zopet sto in sto delavcev. Takšna rešitev, ki bi na eni strani predvidevala zvišanje plač, na drugi strani pa dopuščala odpuščanje delavcev z dela, prav gotovo ne bi zadovoljila našega delavstva.

Toda delavska zbornica se s tem ne strinja; zadovoljuje se z interventi pri vojaški upravi, v katerih zahteva, da bi vojaška uprava skušala zaposliti brezposelne delavce. Seveda pa ne pove, da ni dosegla s temi svojimi predlogi še prav nobenega konkretnega uspeha. Da ni prišlo še do nobene rešitve, je krivo prav pasivno stališče tistih, ki hočejo pridobiti na času, medtem ko obljubljajo delavcem prilagoditev plač današnjim življenjskim razmeram.

Enotni sindikati niso nikoli oklevali stopiti v borbo za obrambo delavskih pravic in še prav posebno za zagotovitev pravice do dela. Kdor pa hoče čakati, da bi se težek položaj delavcev rešil «po mirni poti», da prav gotovo ne dela v sindikalnem duhu. Vsi pošteni delavci, ki so včlanjeni v Delavsko zbornico, morajo razumeti, da je danes najvažnejša zahteva zagotovitev pravice do dela ter odstranitev nevarnosti, da bi ostali delavci brez dela.

Problem, ki ga morajo delavci dobro poznati ter o njem diskutirati v toarnah, je absolutna potreba po zapori nad odpusti. To je danes glavna zahteva vseh delavcev. Enotni sindikati bodo stali vedno na čelu borbe delavcev za uresničitev te zahteve. V četrtek je bila stavka, ki je popolnoma uspela, ker si je delavstvo edino v tej zahtevi.

Delavci CRDA so zapustili delo

Včeraj zjutraj je vodstvo CRDA-e objavilo, da je odpustilo z dela tajnika tovarniškega odbora ladjedelnice S. Marka, tovariša Dapretta in predsednika tovarniškega odbora FMSA-e, tovariša Zaccaria; ni pa objavilo vzrokov, ki so dovedli do tega odpusta.

Vsi se najbrže še spominjamo, da sta bila tovariša Dapretto in Zaccaria pred dnevi začasno odpuščena z dela, ker sta sklicala sindikalna zborovanja v podjetjih CRDA-e.

Včeraj ob 11 so delavci S. Marka, S. Andreja in S. Roka v znak protesta zaradi odpusta dveh delavcev, zapustili delo. Ta novi krivični ukrep glavnega vodstva CRDA-e, ki je zadel aktivna sindikalna borca, je zelo ogorčil vse tržaško delavstvo.

Odbor za počitniške kolonije javlja

Odhod otrok na letovanje v Postojno, St. Vid, Kranj in Črnomelj bo v sredo 7. t. m. — Otroci naj se zberejo ob 6 uri zjutraj pred Domom pristaniških delavcev — Korso Cavour.

Tržaški delavci zahtevajo zaporo nad odpusti

Vojaška uprava naj dokaže z dejanji resničnost izjav gen. Aireya

Čeprav niso pri tem direktno zainteresirani, so vendar poslali pomorski in pristaniški delavci vojaški upravi, ki do danes še ni izdala ukaza o zapori nad odpusti, protestno pismo.

Pomorski delavci navajajo v protestnem pismu sledeče: «Podpisani izražamo svojo brezpogojno solidarnost z delavci ter jih podpiramo v njihovi borbi za zmago njihovih upravičenih zahtev. Obljubljamo, da bomo tudi mi vodili borbo, dokler ne bodo vsi delavci dosegli uresničitev svojih zahtev. Zato zahtevamo, da se izda ukaz o zapori nad odpusti, ki bo zagotovila vsem delavcem delo.»

Pristaniški delavci so poslali svojo delegacijo na vojaško upravo s protestnim pismom, v katerem pišejo: «Težek položaj, ki je nastal zaradi neprestanih odpustov delavcev iz raznih mestnih podjetij in tovarn, je prisilil vse delavce v še bolj odločno borbo za svoje pravice. Tudi pristaniški delavci zahtevajo od vojaške uprave, da izda ukaz o zapori nad odpusti, ki bo lahko izboljšal težek položaj, v katerem se danes nahaja delavski razred in ki grozi tisočem in tisočem družinam brezposelnih. Jasno je, da se bo morala vojaška uprava prej ali slej zainteresirati za vprašanje naraščanja brezposelnosti. V primeru, da ne bi ukrenila ničesar, kar bi lahko izboljšalo sedanji obupni položaj tržaškega delavca, bi postavila na lažizjave gen. Aireya, ki je v svojem poročilu izjavil, da je bila vedno prva skdb vojaške uprave, da bi se število brezposelnih zmanjšalo na minimum.»

JUTRI IZIDE NAŠ LIST NA STIRIH STRANEH.

ZARADI TEHNICNIH ZAPREK NISMO MOGLI TISKATI GORISKE IN ISTRSKE IZDAJE NASEGA DNEVNIKA, KAR NAM NAJ NASI CITATELJI OPROSTIJO.

UREDNISTVO

Cene v občinski menzi

Cene obedov v občinski menzi v ul. Duca d'Aosta št. 15 so sledeče: krožnik testenin ali riža z omako ali zelenjadne juhe in porcija sočivja in zelenjave 60 lir; iste jedi z mesom (goveje, telečje, prašičje ali ribe) 90 lir; večerja na živilske nakaznice 140 lir in sicer: porcija testenin z omako ali zelenjadna juha z govejim, prašičjim ali telečjim zrezkom ali z ribami ali pa s porcijo sočivja ali zelenjave ali pa mešana; iste jedi s kruhom in sadjem stanejo 180 lir.

Menza je odprta ob delavnikih od 12. do 14.30 in od 19.30 do 20.30; ob nedeljah in praznikih od 12. do 13. ure.

Ustanovna skupščina Zveze ES za gradbeno stroko

V nedeljo je bila v ulici Conti ustanovna skuščina Zveze enotnih sindikatov za gradbeno stroko. Zveza ES za gradbeno stroko je že več časa obstajala, toda ni bila uradno priznana; vendar je v svoji ostri borbi dosegla dobre uspehe, ki pa kljub temu niso popolnoma zadovoljivi.

Na svoji ustanovni skupščini so navzoči delegati razpravljali vseh svojih problemih, ter so podali konstruktivno kritiko glavnemu odboru, ki je odstopil, ter so tako pokazali novoizvoljenemu odboru vse napake ki jih ne smejo v bodoče ponavljati.

Govorili so o problemu oblačil za zidarje; razpravljali so o vprašanju akordnega dela, ki daje možnost delodajalcem izkoriščati še bolj delavce, katerega pa zaenkrat ni mogoče odstraniti, govorili so o potrebi ustanovitve komisije, ki bi preučila vprašanje akordnega dela. Prav posebno ostro pa so kritizirali pomanjkljivosti v sami organizaciji, kar so še prav posebno zagrešili sami delavci, ki se niso dovolj zanimali za svoje probleme.

Novoizvoljeno vodstvo si je postavilo nalogo rešiti vse naloge, ki mu jih je zaupala skupščina, ter odpraviti vse nedostatke v čim krajšem času ter na ta način postaviti tudi to kategorijo na čelo borbe vseh tržaških delavcev za uresničitev njihovih zahtev in pravic.

KOLEDAR

Torek 6. julija
Bogomila, Jan
Sonce vzhaja ob 4.19, zahaja ob 19.56. Dolžina dneva 15.37.
Luna vzhaja ob 3.14, zahaja ob 20.14.
Polna luna bo ob 2.29.

Jutri 7. julija
Benedikt, Lepa

Spominski dnevi

1415 je bil sežgan na grmadi Jan Hus, voditelj češkega reformacijskega gibanja.
1825 je utonil v Savi Matija Cop.

ENOTNI SINDIKATI

CEBELARJI. Vabljeni so vsi čebelarji, da se udeleže sestanka, ki bo v sredo 7. t. m. ob 8.30 zjutraj na sedežu E S v ulici Imbriani 5, I. Ker se bo razpravljalo o zelo važnih zadevah, naj nihče ne izostane.

Prevozniška stroka. V petek ob 19 bo seja glavnega sveta v ul. Zonta.

Higienska stroka. V petek 9. t. m. bo v ul. Zonta ob 20 seja glavnega sveta.

Sporočilo kategoriji tesarjev in ključavničarjev. Javljamo vsem članom, da se bo skupščina, ki bi morala biti v nedeljo 4. t. m. ob 10, vršila v nedeljo 11. t. m. ob isti uri.

PROSVETNA DRUŠTVA

Prosvetno društvo Vojka Šmuc vabi svoje člane na sestanek, ki bo danes ob 20.30 v društvenih prostorih.

PEVSKO DRUSTVO VELESILA

javlja, da bo danes ob 20.45 zvečer pevska vaja za moške in ženske.

Poziv prosvetnim društvom

Prosvetno društvo «Slovan» iz Padriča vabi vsa prosvetna društva Tržaškega ozemlja na proslavo 50-letnice obstoja in ustanovitve, KI BO V NEDELJO 11. T. M. OB 16.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 4-5. julija 1948. se je rodilo 14 otrok, umrlo je 14 ljudi, porok pa je bilo 2.

Cerkvene poroke: ameriški vojak Jožef Graniczny in zasebnica Federika Tognon, mehanik Romano Fabbro in zasebnica Amorina Marchioli.

Umrli so: 55-letni Marko Tomadin, 50-letni Franc Runtini, 74-letni Guido Gmeiner, 72-letna Elisabeta Pertot, 71-letni Josip Plut, 40-letni Anton Ercigoi, 59-letni Miletič, 60-letna Pierina Butignon, 74-letna Pierina Tommasi, 74-letni Edward Covra, 58-letni Viljem Bruni, 76-letni Anton Sauli, 73-letni Aristide Beltrame, 74-letna Antonija Baldassi.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE

za Tržaško ozemlje

V sredo 7. julija 1948 ob 20.20

MIŠKO KRANJEC:

„Pot do zločina"

Gostovanje v dvorani Prosvetnega društva «Skamperle» pri Sv. Ivanu.

V CETRTEK 8. JULIJA 1948 OB 20.30 MOLIERE «SKOPUH». GOSTOVANJE NA PROSTEM V PROSTORIH PROSVETNEGA DRUSTVA «SLAVA» NA KOLONKOVCU (GOSTILNA «AI SOCI»).

Letno gledališče

Nadaljuje se na trgu Verdi št. 1 prodaja vstopnic za premiere štirih oper, ki se bodo uprizorile na gradu sv. Justa. Otvoritev sezije bo danes ob 21 z Verdijevo opero «Rigoletto» kakor že napovedano. Peli bodo Carlo Tagliabue, Liana Grani, Mario Filipeschi, Annamaria Canali in Mario Tommasini. Dirigira Antonino Votto.

V četrtek je na sporedu Musorgskega «Boris Godunov»

IZLETI

IZLET PDT NA JAVORNIK

PDT priredi v nedeljo 25. julija izlet na Javornik in na Črni vrh. Vpisovanje se vrši v čevljarni Pirc ulica Settefontane 3 in v čevljarni Gec v Rojanu, trg Tra i Rivi št. 3 do sobote 10. t. m. Odhod ob 6 uri zjutraj iz ulice Faibo Severo.

PLANINSKO LETOVANJE PDT

Letovanje se bo vršilo v gornji Soški dolini in v Bovcu in se začne dne 24 julija. Informacije v čevljarni Gec v Rojanu trg Tra i rivi 3, v čevljarni Pirc, ulica Settefontane 3 in v trgovini Marcella Nadliška ulica Giuliani 13. Vpisovanje v trgovini Nadlišek do 13. t. m.

Letovanje bo trajalo po en teden in se bo lahko obnovilo po cele tedne.

Planinsko letovanje PD-T. Planinsko društvo v Trstu bo priredilo tudi letos letovanje v vročih poletnih mesecih v gorskih predelih gornje Soške doline in sicer v Bovcu. Začetek v soboto dne 17. t. m.

MOTOKLUB SV. JUSTA sporoča članom in prijateljem, da priredi 18. julija izlet na Bled.

Vpisovanje v tajništvu dnevno od 18 do 20 v ul. Vidali 4.

Slovensko gospodarsko združenje

naznanja, da je s ponedeljkom 5. t. m. uvedlo poletne uradne ure. Za stranke urad posluje od 8 do 12.30 in od 17 do 19. V davčnih zadevah bo urad posloval od 10.30 do 12.30.

DAROVI IN PRISPEVKI

Za grški narod darujejo demokrati Cebulca 1.620, 1.171 in 826 lir; s Kolonkovca pa 3.698, 2.647 in 3.850 lir.

KINO

ROSSETTI: «Njegovo veličanstvo in natakar», R. Walker, H. Lamarr.
SUPERCINEMA: «Gansterji», O' Brien, B. Lancaster.
FENICE: «Mrzlica za črnim zlatom», M. Dietrich.
FILODRAMMATICO: «Madame Curie», G. Garson, W. Pidgeon.
ITALIA: «Monsieur Beaucucaire», B. Hope in J. Canefield.
ALABARDA: «Bliskoviti udarec», B. Stanwych in Gary Cooper.
MASSIMO: «Kitajska», L. Young.
NOVO CINE: «Zločinec sem jaz», Carlo Ninchi.
KINO OB MORJU: «Slava Moskve» (v barvah).
ARMONIA: «Crni angel», D. Duryea.
ODEON: «Tarzan in amazonke».
SAVONA: «Lepa pustolovka», Lockwood, J. Mason.
IDEALE: «Ona, o kateri se šepeče», B. Stanwych.
MARCONI: «Zvonovi Sv. Marije», I. Bergmann.
ADUA, «Roman zahoda», J. Wayne», Ella Raines.
RADIO: «Umreti ob zori», J. Cagney.
VITTORIA: «Tako se konča naša noč», M. Sullivan.
BELVEDERE: «Tarzanovo zmagoslavje», Weissmueller.
GARIBALDI: «Diši po zločinu», Robinson, A. Smith.

RADIO

7.30. Koledar. 7.35. Jutranja glasba. 7.45. Napoved časa in poročila. 11.30. Reproducirana glasba. 12.00. Novi svet. 12.10. Pesmi raznih narodov. 12.45. Napoved časa in poročila. 13.00. Arije iz slovanskih oper. 13.30. Lahka glasba. 14.00. Dnevni pregled tiska. 14.15. Pestra glasba. 17.30. Plesna glasba. 18.00. Naša povest. 18.15. Bloch: Suita za violo in orkester. 18.40. Zabavna glasba. 19.00. Angleščina po radiu. 19.30. Nekaj znanih valčkov. 19.45. Napoved časa in poročila. 20.00. Violinski koncert Alberta Dermelja. 20.30. Iz domače knjižne police. 20.45. Vaški kvintet. 21.00. Pester večer: nastop članov S N G. 21.30 Lahka glasba. 22.00. Hacaturijan: Koncert za klavir in orkester. 22.30. Plesna glasba. 23.15. Napoved časa in poročila. 23.30. Čitanje sporeda. 23.35. Polnočna glasba. 24.00. Zaključek.

Odg. urednik STANISLAV RENKO
Tiska Tržaški tiskarski zavod

Gorica

DFS v Italiji ostane zvesta svojemu programu

in bo čuvala enotnost Slovencev
Komunike izvršilnega odbora DFS

Izvršilni odbor Demokratične fronte Slovencev v Italiji je na svoji izredni seji 1. julija 1947 v Gorici izdal naslednji komunike:

V zvezi z II. zasedanjem Informacijskega urada komunističnih partij in objavo kritike centralnemu komiteju PKJ in odgovora CK KPJ ter s kampanjo klevetniških laži izjavlja izvršilni odbor DFS, da ostane DFS v Italiji zvesta svojemu začrtanemu programu, ki je bil sprejet na I. ustanovnem kongresu 10. avgusta 1947.

Predvsem poudarja, da bo DFS še nadalje preprečevala vsak poizkus razbiti enotnost Slovencev ter narodnostno in kulturno odtujitev slovenske manjšine od narodov FLRJ.

Slovenska manjšina v Italiji se bo vztrajno borila za bratstvo med obema narodoma, ki žive na tem ozemlju ter za mir v svetu.

Zato poziva DFS vse Slovence v Italiji, da še dosledneje in strnjeno izvajajo program, ki sloni predvsem na obrambi narodnostnih pravic slovenske manjšine, in naj ne nasedajo nobenim izzivanjem.

IZVRSILNI ODBOR DFS

Izjava Slovencev članov komiteta KPI za Goriško

SLOVENCI, CLANI GORISKEGA KOMITEJA KP ITALIJE IZJAVLJAJO, DA I JAVA SPREJETA NA SEJI 30. JUNIJA T. L. V ZVEZI Z RESOLUCIJO INFORMACIJSKEGA URADA KOMPARTIJ TER OBJAVLJENA 3. JULIJA V «L'ORA DEI LAVORATORI» IN «CORRIERE DI TRIESTE» NI IZRAZALA NJIHOVEGA STALISCA.

Obletnica ustanovitve finančnega zbora

Pripadniki oddelka finančnih straž v Gorici so praznovali včeraj, 5. julija svoj dan in obletnico ustanovitve tega oboroženega zbora (Guardia di finanza) v Italiji.

Gorica šteje, odkar je postala obmejno mesto, lepo število vojaštva te vrste, zato so bili spominski obredi, čeprav skromni, zelo skrbno pripravljeni. Dopoldne je bila v vojašnici v ul. Diaz maša in druge slovesnosti; delegacija finančnih straž pa je nesla venec na spomenik padlih v Oslavju.

Zaključna akademija slovenskih srednješolcev

v nedeljo v gledališču «Vittoria»

Dijakinje in dijaki slovenskih srednjih šol v Gorici bodo nastopili prihodnjo nedeljo 11. julija dopoldne v kinodvorani «Vittoria» na Travniku. Spored je skrbno pripravljen in zelo pester. Dijaki bodo nastopili z zbornim petjem, živimi slikami, deklamacijami, igrami, baletom itd. Na vsak način bomo natančen spored še objavili prihodnje dni.

Meščane in okoličane, zlasti starše naših dijakov, vabimo že sedaj na zaključno šolsko akademijo, na kateri se bo izkazala visoka kulturna raven naših srednjih šol.

Vstopnina je brezplačna, vendar upamo, da so vsakdo rade volje nekaj prispeval, ker gredo prispevki v šolski sklad za nakup knjig ubožnim dijakom.

PEVSKI BOR GORISKIH SLOVENSKIH SREDNJIH SOL BO NASTOPIL V TRZASKEM RADIU

Ob zaključku šolskega leta bo pevski zbor slovenskih srednjih šol v Gorici nastopil v tržaškem radiu (Trst II) s posebno uro. Oddaja bo najbrže v četrtek zvečer. Točneje bomo še poročali.

Istrsko okrožje

Na Baredih prednjačijo pionirji

Imamo primere, da se odrasli ne zavedajo svojih človečanskih in narodnostnih pravic do skupnosti.

Ne mislijo na delež, ki bi ga morali dati za dosego boljšega življenja ozemlju, v borbi proti novofašizmu, v borbi za kruh, mir in delo, v borbi za obnovo in izgradnjo v korist skupnosti.

Na drugi strani pa imamo seme, ki obeta bogato žetev. To so naši pionirji vredni nasledniki borcev za svobodo — partizanov, mlado drevje, ki bo zraslo v mogočen branik vsem viharjem. To so naši najmlajši, ki so se izkazali pri učenju in delu.

Tako so ob zaključku šolskega leta na naši šoli izdelali z odličnim uspehom Tuljak Bruna, Kranf Liljana, Pribac Ofelija, Kotule Nela in Guzić Vilma. Tudi ostali učenci ne zaostajajo veliko za temi. Udarniškega dela so največ napravili Tuljak Bruna, Kranf Liljana in Silvij, Fantinič Pierina in Josip, Tuljak Slobodan in Ražman Ivan. Solsko zadrugo pa dobro vodi pionirka Božič Lucjana.

Načrt, ki so ga napravili na zaključnem sestanku šolskega leta, dokazuje odločno voljo naše pionirske družine, da hoče z učenjem čimprej zabrisati vse posledice razrodovanja. Z udarniškim delom pa pomagati pri celjenju ran, ki jih je zadal fašizem našim vasem in zemlji. Sklenili so tudi, da bodo pomagali pri ureditvi Pionirskega doma v Ižoli.

Taki pionirji bodo kos vsem nalogam, ko bodo odrasli.

Zidanik Josipina

Nesreča brez večjih posledic

V petek se je avtobusu, ki vrši prevoz potnikov na progi Trst-Piran, med Strunjanom in Ižolo nenadoma zlomila sprednja os. Avtobus je tako naenkrat obstal brez kolesa na sredi ceste. Med potniki, ki so bili v avtobusu, je nastala hipna panika, toda brez vsakih težkih posledic, le neka žena je dobila nekaj manjših prask na ušesu in glavi, ostali potniki pa so dobili le kakšno manjšo bunko ob nenadnem sunku, ki ga je povzročilo zlomljenje osi.

Sreča, da se je to zgodilo na vzpetini, ko je imel avtobus zmanjšano hitrost, ker bi bile v nasprotnem primeru veliko hujše posledice.

Na vsak način pa to lahko služi v opomin vodstvu podjetja, da vozila pred odhodom skrbno pregleda.

Prevrtali so blagajno in odnesli milijon

V nedeljo popoldne so neznani tatovi pri belem dnevu vdrli v stanovanje Rustje Silvija, v središču mesta v ul. Beccaria 13. Gospodar je že več dni odsoten in ker so šli v nedeljo popoldne tudi vsi njegovi sorodniki iz hiše, so tatovi izrabili to priliko in odprli s ponarejenimi ključi stanovanje. Najprej so razmetali vse po stanovanju in nazadnje so prevrtali težko zidno blagajno, iz katere so odnesli ves denar in dragocenosti v skupni vrednosti okrog 1 milijon in 50 tisoč lir.

Kmalu po odhodu tatov je prišla domov gospodarjeva svakinja Piazza Angelca, ki je našla vse narobe in poklicala policijo. Ta pa ni mogla napraviti drugega kakor to, da je ugotovila škodo in dognala, da so tatovi bili v stanovanju med 16 in 17.30 uro. Preiskava se seveda nadaljuje.

Niso pustili, da bi se utopil

Prejšnjo noč okrog 1,30 sta opazila Cesare Zanetti in Bruno Poljak, ki sta ob tej pozni, ali bolje zgodnji uri šla ob kanalu Ponterosso, nekega neznanca, ki se je otepal v vodi. Brž sta priskočila na pomoč in ga z nemajhnim trudom potegnila na suho.

Takoj nato sta poklicala po telefonu eden «Emergenzo» in drugi rešilni voz, ki sta prišla skoraj istočasno na kraj nesreče. Ugotovili so, da je zgodnji kopalec imenuje Maghisa Giacinto, da je star 34 let in stanuje v ul. Macchiavelli 12. Maghisa je izjavil, da je skočil v morje, ker se je hotel utopiti, vendar pa ni hotel povedati za vzrok, ki ga je dovedel do poskusa samomora.

Z avtom Rdečega križa so ga odpeljali v bolnico, kjer se bo moral zaradi velike količine popite vode zdraviti okrog 15 dni. Verjetno mu bo med tem časom prešla tudi misel, da bi še enkrat na tak način skakal v vodo.

Tihotapska kronika

Na devinskem bloku je v soboto civilna policija zaplenila Silvanu Zarottiju iz Tržiča 800 ameriških cigaret, 50 cigar «Avana» in 7 škatel ameriškega tobaka.

Istega dne je presenetila policija na železniškem bloku pri Nabrežini Maconina Marija, ki je hotel pritihotapiti 14 tisoč zavojčkov cigaretnih papirčkov znamke «Modiano». V obeh primerih je policija zaplenila blago in prijavila tihotapce sodišču.

Tovarniški odbor ACEGAT vojaški upravi

Tovarniški odbor ACEGAT-a je poslal vojaški upravi v imenu vseh delavcev, ki so člani Enotnih sindikatov, protestno pismo, v katerem izražajo svoje nezadovoljstvo zaradi ukrepov, ki so jih izdale odgovorne oblasti proti sedmim delavcem ladjedelnice Sv. Marka, kateri so morali plačati za njih ogromne vsote, da so lahko prišli na začasno svobodo.

Delavci vedo dobro, da imajo ti ukrepi še prav poseben namen odvrniti pozornost delavcev od perečega problema — brezposelnosti, ki grozi vsemu tržaškemu delavstvu.

Tovarniški odbor zahteva takojšnjo zaporo nad odpusti, kakor tudi, da se preneha s provokacijami tržaških delavcev, ki se borijo za svoje pravice.

Kultura KNJIGE - GLEDALIŠČE - KONCERTI RAZSTAVE-FILMI-KRITIKE-DROBTINE

„Miklova Zala" na Opčinah

Slovenec, ki se onstran Višarij dvigne na Ukvansko planino, na kamniti greben, ki jo oklepa, zagleda nizko spodaj, pod seboj, dolgo dolino z modro reko po sredi: Viljska dolina, prisrčen kotiček slovenske Koroške. V teh dneh, ko se usoda naših obmejnih področij še vedno bori z nečloveškimi egoizmi, smo tržaški Slovenci s posebnim čustvovanjem sprejeli uprizoritev koroške ljudske igre.

O umetniški višini dramskega dela ne bomo na tem mestu govorili, poudarili bomo raje kako težavno in zahtevano nalogo si je zadalo Prosvetno društvo na Opčinah z uprizoritvijo «Miklove Zale». Igra, ki jo je spisal Fran Žižek po Sketovi povesti, je pisana v verzih. Če pomislimo, da je režiser moral računati na zmogljivost preprostih diletantov, da zahteva delo krepkega skupinskega dejanja, da je igra na odru tesno povezana z orkestrom — nam bo jasno, da je izvedba takega dela trda preizkušnja ansambda, ki se je loti. Reči moramo, da se je igralska družina Prosvetnega društva na Opčinah res častno predstavila.

Ne bomo navajali vsebine igre v potankostih; snov je povzeta iz narodnih motivov. Ob turškem navalu se koroški ljudje strnejo v obrambno fronto, vmes se plete ljubezenska zgodba Miklove Zale z mladim poveljnikom Mirkom. Toda Mirka si hoče osvojiti tudi Almira, hči izdajalskega trgovca. Z očetovim sodelovanjem Almira izda Zalo turškemu poveljniku in Zala mora v turško ječo. Po srečnem naključju se tam sreča z lastnim očetom, ki je že 25 let turški janičar. Ko se z očetom vrne na Koroško, prestrežeta Almirine nakane in Zala in Mirko sta spet srečna mož in žena.

Sedaj nekaj o posameznih vlogah in to v redu, ki ga prinaša gledališki list openskega prosvetnega društva: kmet Serajnik Ivana Sosiča *je bil krepek lik spoštovanega staroste; s svojimi nastopi je znal dati dejanju potreben sloves ter dostojanstvo. Mirka, njegovega sina, je s svojstvenim poudarkom prikazal* Viktor Furlan. *Zelo primerna je bila njegova zadržana vihravost, učinkovita resnost mladega janta, ki vodi vaško mladino v boj. Miklov Marko, ujetnik ter Zalin oče, je bil dober, vendar bi* Stanko Malalan, *lahko malce razgibal svojo igro. Miklova, njegova žena, je bila z* Maro Sosičevo *res naša dobra kmečka mamica. Splošne simpatije je žela* Angela Vremec *kot Zala, ta simbol Koroške, ki je soroden naši lepi Vidi! Vremčeva je, posebno v začetnih prizorih, naravnost presenečala s svojo lahkotno in naravno igro. Pozneje je zašla malce v poetičnost, tod a priznati moramo, da je bilo njeno podajanje vseskozi tako pristno in doživeto, da je občinstvu prikazo.* Žarko Simonič *je svojega Davorina zanimivo izdelal. Naravna sta bila tudi* Vinko Josipa Daneua *ter Tevže* Draga Gorupa. Sosič Anton *pa nam je dal zagrenjenega, toda bistrovidnega vaščana. V* Toneu Kalcu *je režiser ustvaril svojevrstno figuro zlobnega, pohlepnega trgovca in izdajalca , vendar, ga je preveč karikiral, ker je bil njegov lik neprikladen za čisto kmečko vaško ozračje. Zato je bila Tresoglavova hči Almira pozitivna odrska stvaritev.* Neva Kalinova *je z zavidljivo tenkočutnostjo zgradila značaj zlobnega pa tudi hlinjeno nežnega dekleta. Vredno je vse pozornosti dejstvo, da tako mlada igralka-diletantka vešče prikaže valovanje strasti v srcu žene, ki si ne izbira sredstev, da si pribori naklonjenost janta, ki je drugi vdan. Neva Kalinova ni brez igralskega daru, njena Almira ter Zala Vremčeve sta bili brez dvoma najboljši osebi v tem številnem ansamblu.*

Vojko Pavletič *je bil stasit in zloben turški poveljnik Iskender-beg, ugajale so njegove jasne ter odsekane kretnje, posebno ko zaključi sodbo nad Tresoglavom, tem človekom, ki postavlja nad idealizem in junaštvo slovenske krvi svoj osebni egoizem: «Milost gluha je za izdajalca!». Odveč bi bilo podčrtavati duhovitost Boža Podkrajška, ki se je takò prefinjeno vživel v svojega skopljenca Abdula. Dober* Mirko Hrovatin *kot odposlanec,* Milič Edi *ter vsi drugi.*

In ko rečemo vsi, mislimo na vse plesalke in plesalce, na turške vojake, ker vsi so, bodisi z neverjetnim tempom baletov kakor z živostjo nastopov dali dejanju nepreceniljivo vzdušje. Za prireditev je Prosvetno društvo nakupilo bogat izbor koroških narodnih noš. Ne moremo si kaj, da ne bi poudarili važnost in sodobnost te narodne in kulturne zavesti.

Melodiko narodnih motivov in plesov folklorne plese je vodila Minka Pahor, kakor tudi borbeno ozračje vojne je krepil orkester, ki je številen ter ubran spremljal dejanje na odru. Dirigent: Stane Malič. *Žive so bile kulise: Če naj torej še omenimo inšpicienta Oskarja Boleta ter režiserja Milana Jereba, mislim, da se bomo oddolžili prav vsem, ki so pripomogli, da je uprizoritev žela takò lep uspeh. Saj so bile vstopnice za reprizo že ob premieri vse razprodane! Velike so zasluge režije, da je pokazala, kako nepokvarjeno sočna in temperamentna je naša mladina, predstraža tržaškemu mestu.*

b. p.

Fizkultura

V Pragi se je pričel glavni del XI. vsesokolskega zleta

Jugoslovanski fizkulturniki so svoj sobotni nastop odlično izvedli

V soboto popoldne je s stadiona vzletelo 100 golobov, ki so oznanili glavne zletne dni. V Prago prihajajo iz vseh krajev republike in iz inozemstva poslednji udeleženci zleta.

250.000 gledalcev je soboto prisostvovalo največjim nastopom v zgodovini češkoslovaškega sokolstva ter nastopu jugoslovanske mornarice in fizkulturnikov.

Prvi so telovadili Sokoli. 12.000 krepkih teles je izvajalo ritmične vaje v različnem taktu in ritmu.

Za Jugoslovani je nastopilo v zaključni točki še 20.000 Sokolic.

Nastop je pokazal mogočno silo in bratstvo Češkoslovaškega naroda z narodi Jugoslavije in se je zaključil s spuščanjem jugoslovanskih in češkoslovaških zastav.

Ob koncu vaje so se na poziv tromb poklonili med okupacijo padlim Sokolom. Za njimi je 238 Lužiških Srbov v slikovitih narodnih nošah zaplesalo narodne plese. Množice so dale vse priznanje najmanjšemu slovanskemu narodu. Zatem je 12.000 mladih Sokolic preplavilo ogromno dno stadiona, ki je od njihovih rdečih rut izgledalo kot makovo polje. Njhove ljubke vaje so sestavljali elementi umetniške gimnastike in baletnih fantazij. Njihova razvrstitev je imela sliko šahovnice.

Za njimi je nastopilo še 3000 Sokolov z vajami z drogovi, na katerih so ob koncu nastopa zaplapolale češkoslovaške zastavice.

Zdajci je občinstvo zagledalo za belo ograjo rjava zagorela telesa jugoslovanskih mornarjev v belih hlačah. V zbor so se postrojili v teku. Prav tako so formirali ogromno sidro, preko katerega so izpisali ime maršala Tita. Prikazali so našo osvobodilno borbo v formaciji ladje in flote. Njihovo izvajanje je izzvalo viharno ploskanje. Pri odhodu so se med njihovimi vrstami pojavil jugoslovanski fizkulturniki in fizkulturnice z vrsto nacionalih fizkulturnih zastav. Z barvami svojih krojev so obarvali stadion tako, da je izgledal kot ogromna jugoslovanska zastava. Gledalci so občudovali lepe in bogate kostume naših fizkulturnikov. V vajah so prikazovali smag